

Міністерство освіти і науки України

Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти»

ПРОГРАМА

**для 5-6 класів спеціальних шкіл для дітей з
інтелектуальними порушеннями
помірного ступеня**

ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ

*Схвалено для використання у роботі з дітьми
з особливими потребами*

Черкаси

2017

ББК 74.3

П78

*Схвалено для використання у роботі з дітьми з особливими потребами комісією із спеціальної педагогіки Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України
(Лист ДНУ «ІМЗО» від 20.10.2017 №21.1/12-Г-708)*

Автори-укладачі:

Черноусова Н.М. – учитель-дефектолог КЗ «Черкаська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат I-III ступенів Черкаської обласної ради»;

Некористенко Л.В. – учитель-дефектолог КЗ «Черкаська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат I-III ступенів Черкаської обласної ради».

Рецензенти:

Литвин І.М., к.п.н. методист відділу інклюзивної освіти та перспективного педагогічного досвіду КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»

Острик Г.Г., заступник директора з навчальної роботи КЗ «Михайлівська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат Черкаської обласної ради»

Програма для 5-6 класів спеціальних шкіл для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня «Трудове навчання / Н.М.Черноусов, Л.В.Некористенко. – Черкаси: КНЗ «ЧОПОПП ЧОР», 2017. – с.

Пояснювальна записка

Трудове навчання в спеціальній школі для дітей з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня спрямоване на забезпечення підготовки учнів до виконання різних видів робіт у власному та громадському побуті. При створенні даної програми автори-укладачі мали на меті ознайомити учнів з основами рослинництва та квітникарства, роботи з природним матеріалом, основами швейної справи та азами креслярської діяльності, дати елементи різних декоративно-ужиткових технологій та пізнання у побуті. Це сприятиме у майбутньому кращій соціалізації дітей з інтелектуальними порушеннями помірного ступеня, а також дасть змогу пізнання у різних сферах трудової діяльності людини.

Основними завданнями курсу є:

- накопичення і систематизація правильних уявлень про догляд за кімнатними і садовими квітами, що знадобиться у дорослому житті;
- формування знань, умінь і навичок роботи з папером, тканиною, природними матеріалами;
- формування вмінь користування інструментами (ножицями, голкою, наперстком, лінійкою, садовим інвентарем);
- формування знань, умінь і навичок особистої гігієни та догляду за власними речами;
- відпрацювання навичок самообслуговування;
- формування навичок правильного поведіння (у родині, громадських місцях, бібліотеці, на екскурсії та ін.);
- формування у дітей необхідних якостей особистості (організованості, самостійності, ретельності, працелюбності);
- формування загальнотрудових умінь (орієнтування у способі виконання практичного завдання, планування послідовності дій та здійснення самоконтролю).

Викладення програмового матеріалу з предмету розраховано у 5 класі на 245 годин – 7 годин на тиждень. Для опанування учнями пропонується - 25 розділів. У 6 класі – 280 годин – 8 годин на тиждень. – 27 розділів. У кожному розділі визначений зміст матеріалу, практичні роботи, екскурсії за необхідності, а також

вимоги до знань і умінь учнів та корекційна спрямованість поданого матеріалу. При календарно-тематичному плануванні вчитель може, у межах календарного плану, визначати кількість годин на вивчення тем, послідовність їх викладу.

Навчання проводиться в наступних основних формах: практичні роботи, бесіди, ігри, екскурсії.

У ході практичної роботи кожен учень опановує навичками трудової діяльності, поведження і спілкування, вчиться виконувати необхідні дії по особистій гігієні, поведженні за столом, у громадських місцях, догляду за собою, за одягом, житлом, початковій креслярській та конструкторській майстерності та ін.

Практична робота з освоєння тієї чи іншої навички містить у собі інструктаж, демонстрацію правильних прийомів виконання дії, відпрацювання учнями цієї дії за алгоритмом.

Бесіда є важливим методом при проведенні уроків з трудового навчання. Вона може бути вступною, а також може використовуватися для закріплення отриманих знань або повторення пройденого, чи з'ясування рівня обізнаності дітей з певного питання. Бесіда завжди повинна супроводжуватися використанням засобів наочності з урахуванням особливостей сприйняття матеріалу дітьми з помірними інтелектуальними порушеннями.

Сюжетно-рольові ігри займають важливе місце при вивченні трудового навчання. Ігри полегшують дітям засвоювати навчальний матеріал.

Екскурсії з трудового навчання займають значиме місце. Вони можуть носити ознайомлюючий характер або практичний, можуть передувати вивченню теми, можуть бути поточними або завершальними.

Знання, практичні навички, отримані учнями у процесі навчання і роботи на уроках необхідно широко використовувати в громадсько-корисній праці по озелененню школи, власного житла, формуванню умінь самообслуговування, для подальшої успішної соціалізації у дорослому житті.

5 клас

245 годин на рік

(7 годин на тиждень)

I семестр – 119 годин; II семестр – 126 годин

№ з/п	К-сть год	Зміст навчального матеріалу	Навчальні досягнення учнів	Спрямованість корекційно-розвивальної роботи
Перший семестр (119 годин)				
1	2	<p>Вступ</p> <p>Узагальнення знань, отриманих учнями у початковій школі. Значення праці в житті людини. Праця розумова, фізична, художня. Професії батьків, необхідність та важливість різних професій.</p> <p>Поняття про технологію. Основні види технологічної діяльності у побуті: приготування їжі, прання, виготовлення одягу, в'язання, вишивання, ремонт квартири тощо. Знаряддя праці: ножиці, голка, спиці, гачок, молоток, пила тощо.</p> <p>Шкільна майстерня, її призначення і устаткування. Правила безпеки праці та організації робочого місця в майстерні. Обов'язки чергових.</p>	<p>Має уявлення про розподіл праці в суспільстві, необхідність різних професій;</p> <p>називає професії людей та визначає результати їх праці;</p> <p>дотримується правил внутрішнього розпорядку в майстерні та правил безпечної праці.</p>	<p>Пізнавальний розвиток: узагальнення, порівняння різноманітних професій; збагачення уявлень про види технологічної діяльності у побуті.</p> <p>Мовленнєвий розвиток: використання назв професій у розгорнутому мовленні учнів.</p> <p>Вольовий і особистісний розвиток: засвоєння й виконання вимог щодо чистоти і</p>

		Ознайомлення зі змістом роботи у 5 класі. Демонстрація виробів, виготовлених учнями попередніх років навчання.		порядку на робочому місці, виконання правил поведінки у майстерні.
2	6	Квітково-декоративні рослини		
		<p>Теоретичні відомості. Квітково-декоративні рослини та їх значення. Однорічні і багаторічні квітково-декоративні рослини. Загальна характеристика однорічних рослин. Календула, чорнобривці, айстри - однорічні квіткові рослини. Особливості зовнішньої будови квіткових рослин: корінь, стебло, листя, квітка. Утворення плодів та насіння рослини. Значення кореня, листя, стебла, квітки для життя рослини.</p> <p>Практична робота. Ознайомлення із квітковими рослинами на шкільних клумбах. Розпізнавання квіткових рослин за зовнішнім виглядом. Розрізнення частин рослини: корінь, стебло, листя, квітка, коробочка з насінням.</p>	<p>Має уявлення про квітково-декоративні рослини та їх значення; називає зовнішню будову квіткової рослини; характеризує значення кореня, листя, стебла, квітки для життя рослини; розпізнає календулу, чорнобривці, айстри серед інших квіткових рослин.</p>	<p>Розвиток мовлення: використання назв квітково-декоративних рослин у розгорнутому мовленні. Пізнавальний розвиток: розвиток мислення на основі аналізу та порівняння будови однорічних квіткових рослин. Особистісний розвиток: формування організованості, самостійності у навчально-практичній діяльності.</p>

3	8	<p>Збір насіння однорічних квіткових рослин</p> <p>Зовнішній вигляд насіння однолітніх квіткових рослин. Вибір рослин, придатних для збирання насіння та правила його виконання. Інвентар і пристосування для збирання насіння та його зберігання.</p>	<p>Має уявлення про значення збору насіння квітково-декоративних рослин;</p> <p>називає зовнішню будову квіткової рослини;</p> <p>характеризує значення насіння для життя рослини;</p> <p>розпізнає насіння календули, чорнобривців, айстрів серед інших квіткових рослин.</p>	<p>Розвиток мовлення: використання назв квітково-декоративних рослин у розгорнутому мовленні.</p> <p>Пізнавальний розвиток: розвиток мислення на основі аналізу та порівняння форм насіння однорічних квіткових рослин.</p> <p>Особистісний розвиток: формування організованості, самостійності спостережливості у навколишньому середовищі.</p>
		<p>Теоретичні відомості. Вигляд суцвіть календули, чорнобривців, айстр із дозріваючим насінням і вигляд окремого насіння рослин. Інвентар та пристосування для збору та зберігання насіння. Правила збору насіння. Просушування і зберігання насіння.</p> <p>Практичні роботи.</p>	<p>Називає правила збору насіння;</p> <p>характеризує інвентар та пристосування для збору та зберігання насіння;</p> <p>дотримується правил безпечної праці з ножицями;</p> <p>виконує операції збору</p>	<p>Сенсорний розвиток: порівняння за розміром, формою, кольором насіння однорічних квіткових рослин.</p> <p>Розвиток мовлення: використання назв інвентарю у словесному</p>

		<p>1. Підготовка інвентарю для збору насіння (відра, ножиці, відкриті коробки для просушування насіння).</p> <p>2. Зрізування стиглого суцвіття ножицями. Закладання насіння у коробки для просушування.</p> <p>3. Збір гербарію квіткових рослин.</p>	та просушування насіння за незначною допомогою вчителя.	описі дій. Особистісний розвиток: формування діяльності на основі дотримання вимог організації власної праці.
4	8	Очищення квітників		
		<p>Теоретичні відомості. Необхідність очищення квітників. Терміни проведення даної роботи. Способи видалення засохлих решток рослин.</p> <p>Практичні роботи. Видалення з коренями засохлих однолітніх рослин. Складання і винесення видалених решток рослин на смітник.</p>	<p>Характеризує способи видалення засохлих решток рослин; видаляє засохлі однолітні рослини з квітника; виносить видалені рештки рослин на смітник.</p>	<p>Розвиток мовлення: використання назв квітково-декоративних рослин у розгорнутому мовленні.</p> <p>Пізнавальний розвиток: розвиток мислення та пам'яті на основі виконання заданого алгоритму дій.</p> <p>Виховання позитивних рис особистості: акуратності, терплячості, ретельності, вміння доводити роботу до кінця.</p>

5	6	Осінні роботи на шкільних квітниках		
		<p>Теоретичні відомості. Необхідність переносу рослин із квітників до приміщення. Правила переносу хлорофітуму до приміщення. Правила безпечної роботи з лопатою. Правила посадки хлорофітуму у горщики в приміщенні.</p> <p>Практичні роботи. Викопування кущів хлорофітуму з квітників і перенесення у приміщення. Заповнювання горщиків землею. Посадка хлорофітуму у горщики.</p>	<p>Називає правила переносу хлорофітуму до приміщення;</p> <p>виконує викопування рослин, перенесення їх до приміщення, посадку у горщики;</p> <p>дотримується правил безпечної роботи з інвентарем.</p>	<p>Розвиток мовлення: використання нових слів у словесному описі діяльності.</p> <p>Пізнавальний розвиток: аналіз, порівняння різних видів діяльності на шкільних квітниках.</p> <p>Виховання позитивних рис особистості: акуратності, терплячості, ретельності, вміння доводити роботу до кінця.</p>
6	10	Кімнатні рослини		
		<p>Теоретичні відомості. Значення кімнатних рослин у житті людини. Озеленення приміщень. Різноманітність кімнатних рослин. Загальні уявлення про потреби кімнатної рослини у світлі, теплі, повітрі, вологості ґрунту. Розміщення рослин на підвіконні. Правила і прийоми поливу кімнатної рослини.</p>	<p>Характеризує значення кімнатних рослин у житті людини;</p> <p>називає необхідні умови існування кімнатної рослини;</p> <p>виконує операції поливу та видалення пилу з листя кімнатних рослин;</p>	<p>Розвиток мовлення: використання назв кімнатних рослин, трудових операцій у словесному описі власної діяльності.</p> <p>Пізнавальний розвиток: аналіз, порівняння кімнатних</p>

		<p>Практичні роботи. Підготовка води для поливу та полив квітів. Видалення пилу з листя кімнатних рослин за допомогою вологої ганчірки.</p>	<p>дотримується санітарно-гігієнічних вимог у процесі догляду за кімнатними рослинами.</p>	<p>рослин за кольором, розміром, формою листя. Розвиток саморегуляції: виконання завдання за зразком і простою інструкцією, в певній послідовності дій.</p>
7	18	<i>Догляд за кімнатними рослинами</i>		
		<p>Теоретичні відомості. Умови правильного вирощування кімнатних рослин. Декоративно - листяні рослини й умови їх вирощування. Знайомство з родиною бегоній. Правильне розміщення рослин у кімнатах. Догляд за рослинами (поливання, збризування, рихлення землі у горщиках). Значення пересадки та перевалки кімнатних рослин. Практичні роботи. Визначення необхідності в поливі кімнатних рослин. Полив квітів. Рихлення ґрунту в горщиках за допомогою палички - піки. Розміщення квітів відносно освітлення приміщення. Пересадка та перевалка кімнатних рослин.</p>	<p>Характеризує умови правильного вирощування кімнатних рослин; вміє доглядати за рослинами (поливати, збризувати листя, рихлити землю у горщиках); пересаджувати та перевалювати кімнатні рослини; визначає необхідність поливу квітів та розміщення квітів відносно освітлення приміщення.</p>	<p>Пізнавальний розвиток: збагачення уявлення про кімнатні рослини, про догляд за ними, розвиток уваги. Розвиток мовлення: на основі збагачення словника назвами кімнатних рослин. Особистісний розвиток: формування охайності, спостережливості, пильності.</p>

8	6	Робота з природними матеріалами		
		<p>Теоретичні відомості. Поширені рослинні форми своєї місцевості (листя різних дерев, квіти, жолуді, шишки, каштани).</p> <p>Екскурсія. «Природні матеріали на шкільному подвір'ї».</p> <p>Правила збору природного матеріалу. Правила засушування природного матеріалу.</p> <p>Практична робота. Збір листя, квітів, каштанів, жолудів, шишок. Засушування.</p> <p>Організація робочого місця для роботи з природними матеріалами. Інструменти і пристосування для роботи з рослинними матеріалами (ножиці, ніж, шило). Правила безпечної роботи з інструментами. Безпечні прийоми різання природних матеріалів ножицями. Раціональні способи з'єднання природних матеріалів (клеєм, пластиліном, зв'язуванням нитками, з'єднання паличками).</p> <p>Практична робота. Вправи на різання ножицями, розрізання ножем,</p>	<p>Характеризує види природних матеріалів, які використовуються на уроках;</p> <p>вміє добирати і готувати матеріал до роботи;</p> <p>володіє безпечними прийомами різання природних матеріалів ножицями;</p> <p>виконує різання ножицями, розрізання ножем, проколювання шилом, з'єднання елементів різними способами;</p> <p>організовує робоче місце;</p> <p>дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p>	<p>Пізнавальний розвиток: збагачення уявлення про природні матеріали, розширення знань про аплікацію, аналіз, порівняння різних видів сухого природного матеріалу, розвиток уваги під час екскурсії.</p> <p>Мовленнєвий розвиток: на основі збагачення лексичного запасу назвами рослинних матеріалів, назвами трудових операцій, супроводжуючого мовлення, використання назв природного матеріалу.</p> <p>Сенсомоторний розвиток: розвиток зорово-</p>

		проколювання шилом, з'єднання елементів різними способами.		моторної координації, розвиток просторового орієнтування на площині аркуша паперу та в об'ємних виробках, дрібної моторики руки у процесі різання, тактильного сприймання на основі формування дій обстеження природного матеріалу.
9	10	Технологія виготовлення аплікації з природного матеріалу		
		<p>Поєднання простих форм у більш складні композиції і конструкції. Вибір кольорової основи для площинної композиції.</p> <p>Практична робота. Виготовлення аплікацій із засушеного листа і квітів (композиції на кольоровому тлі, орнаменти, килимки, «Вази з квітами», 2-3 за вибором учителя). Створення об'ємних виробів із жолудів, шишок, каштанів (поєднання 2-3 природних форм, за вибором учителя або учнів).</p>	<p>Має уявлення про поєднання простих форм у більш складні композиції і конструкції;</p> <p>обирає кольорову основу для площинної композиції;</p> <p>виготовляє аплікацію із засушеного листа і квітів, створювати об'ємні вироби із жолудів, шишок, каштанів;</p> <p>організовує робоче місце;</p> <p>дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p>	<p>Особистісний розвиток: формування охайності, працелюбності, самостійності, спостережливості, відповідальності за якість виконаної роботи, наполегливості у досягненні мети.</p>
10	6	Елементи графічної грамоти		
		Ознайомлення з призначенням інструментів і матеріалів для графічних робіт: олівець, папір, гумка, лінійка, шаблони, трафарети.	<p>Характеризує види ліній, інструменти і їх призначення;</p> <p>виконує вправи на</p>	<p>Пізнавальний розвиток: збагачення уявлення про графічні роботи, про</p>

		<p>Крапка та лінія. Лінії різні за характером і формою. Довільне зображення ліній різних за характером (добрі, злі, колючі, збентежені) та формою (лінія-пружинка, лінія-в'юн, лінія-змійка, лінія-сонечко).</p> <p>Практична робота. Вправи на виконання різних ліній від руки та за допомогою лінійки.</p> <p>Шаблон і його призначення (розмітка і контроль). Поняття про розмічання виробів за допомогою шаблонів. Правила економного використання паперу.</p> <p>Практична робота. Обведення на папері різних шаблонів і трафаретів для орнаментальних композицій.</p>	<p>побудову ліній від руки та за допомогою лінійки; обводить на папері шаблони та трафарети.</p>	<p>креслення та шаблон, розвиток уваги. Мовленнєвий розвиток: на основі збагачення словника назвами матеріалів та інструментів для графічних робіт, назвами ліній. Сенсомоторний розвиток: розвиток зорово-моторної координації, розвиток просторового орієнтування на площині аркуша паперу, дрібної моторики руки у процесі креслення. Особистісний розвиток: формування охайності, наполегливості тощо.</p>
11	18	Робота з папером і картоном		
		<p>Теоретичні відомості. Папір. Виробництво паперу. Види паперу (обгортковий, газетний, для</p>	<p>Має уявлення про види і властивості паперу; визначає інструменти</p>	<p>Пізнавальний розвиток: збагачення уявлення про папір,</p>

	<p>письма, для малювання, копіювальний, кольоровий). Призначення паперу. Зовнішні ознаки паперу.</p> <p>Практична робота. Властивості паперу.</p> <p>Порівняння властивостей паперу різних видів на намокання, розривання, згинання, розрізання, зминання, проколювання, склеювання.</p>	<p>для роботи з папером; дотримується правил економного розмічання паперу та картону.</p>	<p>картон, розширення знань про аплікацію, розвиток уваги, порівняння властивостей паперу різних видів, паперу і картону, аналіз зразків аплікацій.</p> <p>Мовленнєвий розвиток: на основі збагачення словника назвами видів паперу, назвами трудових операцій, супроводжуючого мовлення.</p>
	<p><i>Технологія виготовлення аплікації з паперу</i></p>		
	<p>Аплікація, як один із видів доробок з паперу. Використання аплікації для виготовлення листівок, картин, різних подарунків.</p> <p>Клей. Правила нанесення клею. Санітарно-гігієнічні вимоги при роботі з клеєм.</p> <p>Практична робота. Вправи на нанесення клею.</p> <p>Техніка виконання «рваної» аплікації та її послідовність: вибір сюжету, візерунку, тла; переведення картинки на тло; добір паперу та інших матеріалів; розривання паперу на необхідні клаптики; наклеювання дрібних клаптиків усередині контуру; кінцеве</p>	<p>Має уявлення про аплікацію; володіє технологією нанесення клею на папір.</p> <p>Має уявлення про послідовність виконання «рваної» аплікації; виконує вправи на розривання паперу та «рвані» аплікації; організовує робоче місце; дотримується правил</p>	<p>розвиток зорово-моторної координації, розвиток просторового орієнтування на площині аркуша паперу, дрібної моторики руки у процесі різання, розривання паперу.</p> <p>Особистісний</p>

	<p>оформлення роботи.</p> <p>Практична робота. Вправи на розривання паперу вздовж і впоперек волокон, на клаптики різної величини. Виготовлення аплікацій з клаптиків різної величини «Дерево», «Ананас», «Фрукти у вазі», «Море» тощо.</p>	<p>безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p>	<p>розвиток: формування охайності, працелюбності, відповідальності за якість виконаної роботи, наполегливості у досягненні мети.</p>
	<i>Технологія різання паперу</i>		
	<p>Прийоми різання паперу ножицями. Симетричне вирізування. Правила техніки безпеки при роботі з ножицями. Організація робочого місця для роботи з папером і ножицями.</p> <p>Практична робота. Вправи на різання ножицями. Вирізування із паперу виробів симетричної форми.</p> <p>Технологія обробки паперу (розмітка, згинання, різання, з'єднання деталей).</p> <p>Практична робота. Виготовлення листівок-аплікацій до свята День учителя за зразком (деталі аплікації виготовляються за шаблонами) (за допомогою учителя).</p>	<p>Має уявлення про прийоми різання паперу ножицями;</p> <p>вміє вирізувати предмети симетричної форми;</p> <p>володіє прийомами роботи з папером і картоном;</p> <p>виготовляє аплікацію-листівку;</p> <p>організовує робоче місце;</p> <p>дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p>	
	<i>Робота з картоном</i>		
	<p>Виробництво, призначення, зовнішні ознаки картону. Види картону.</p>	<p>Має уявлення про виробництво, призначення,</p>	<p>Пізнавальний розвиток: збагачення</p>

	<p>Практична робота. Складання колекції картону різного виду і якості (виготовлення заготовок за шаблонами, вирізання, наклеювання на тло).</p> <p>Властивості картону.</p> <p>Практична робота. Порівняння властивостей паперу і картону.</p>	<p>зовнішні ознаки, види та властивості картону; розрізняє папір і картон.</p>	<p>уявлення про різні види картону та їх ознаки.</p> <p>Мовленнєвий розвиток: на основі збагачення словника назвами видів паперу, назвами трудових операцій, супроводжуючого мовлення.</p> <p>Сенсомоторний розвиток: розвиток зорово-моторної координації, розвиток просторового орієнтування на площині аркуша паперу, дрібної моторики руки у процесі різання паперу.</p> <p>Особистісний розвиток: формування охайності, працелюбності, відповідальності за якість виконаної роботи, наполегливості у</p>
--	--	--	--

				досягненні мети.
12	21	Робота з текстильними матеріалами Технологія виконання ручних швів		
		<p>Інструменти і пристосування для швацьких робіт. Будова та призначення інструментів. Робочий інструмент – голка, ножиці; вимірвальний інструмент – сантиметрова стрічка, лінійка, косинець; приладдя - наперсток, шпильки.</p> <p>Будова та призначення голки. Правила безпечної роботи з голкою, шпильками та ножицями. Прийоми роботи з голкою. Нитки. Нитки для шиття, вишивання, в'язання. Їх колір та товщина.</p> <p>Практична робота. Вправи на затягування нитки у вушко голки. Вправи на зав'язування вузлика на кінці нитки. Вправи у виконанні рядка прямого стібка (шов «вперед голку») на смужці паперу. Виготовлення вишитої закладки з картону.</p> <p>Короткі відомості про текстильні волокна. Тканина у житті людини. Призначення тканини. Будова тканини</p>	<p>Має уявлення про будову та призначення голки; характеризує призначення інструментів для швацьких робіт; визначає нитки для шиття, вишивання, в'язання, їх колір та товщина; виконує вправи на затягування нитки у вушко голки, на зав'язування вузлика на кінці нитки, на виконанні рядка прямого стібка; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p> <p>Має уявлення про текстильні волокна, значення тканини у житті людини, призначення</p>	<p>Пізнавальний розвиток: розширення уявлень про текстильні матеріали, інструменти та пристосування для робіт з ними, аналіз, порівняння властивостей тканин, збагачення уявлень щодо різноманітності ручних стібків.</p> <p>Мовленнєвий розвиток: збагачення словника назвами ручних швів, використання їх назв у розгорнутому мовленні, використання назв технологічних етапів, інструментів, трудових операцій у словесному описі власної діяльності.</p> <p>Сенсомоторний</p>

(основа, підткання, пруг). Тканина гладко фарбована, з малюнком. Лицьовий і виворітній боки тканини. Властивості тканини.

Практична робота. Визначення властивостей тканини (намочування, зминання, різання, визначення товщини (тонка, товста), визначення кольору, лицьового і виворітного боку).

З'єднання тканини різними способами.

Практична робота. Вправи на зшивання (швом «вперед голку»), склеювання, наклеювання тканини.

Електрична праска. Первинні відомості про будову електропраски. Правила безпечної роботи з електропраскою. Вмикання і вимикання праски. Установка терморегулятора.

Практична робота. Вправи на вмикання і вимикання праски, установку терморегулятора, прасування тканин.

Практична робота. Вправи на закріплення нитки. Виконання зразка прямих стібків по точках, розмічених учителем, по прямих лініях (вітрильник,

тканини, будову тканини;
визначає властивості тканини.

Визначає способи з'єднання тканини;

виконує зшивання (швом «вперед голку»), склеювання, наклеювання тканини.

має уявлення про електричну праску та її будову;

вміє вмикати і вимикати праску, встановлювати терморегулятор, прасувати тканину;

дотримується правил безпечної роботи з електропраскою.

Виконує закріплення нитки на початку та в кінці шиття, прями стібки по точках, розмічених учителем, по прямих лініях і зігнутих лініях, прасування

розвиток: корекція та розвиток координації рухів рук та дрібної моторики на основі шиття.

Особистісний розвиток: формування охайності, наполегливості, акуратності, терплячості, ретельності та вмінь організації праці на основі виконання практичних завдань.

		вантажна машина, будинок тощо) і зігнутих лініях (гриб, квітка, метелик тощо). Прасування зразків. Наклеювання зразків на картон.	зразків, наклеювання зразків на картон.	
Другий семестр (126 годин)				
13	27	Робота з текстильними матеріалами Технологія виконання швейних виробів ручним способом		
		<p>Серветка. Види серветок. Матеріали для виготовлення серветок. Призначення серветок. Техніка виконання швів «вперед голку» та тамбурний.</p> <p>Практична робота. Вправи на виконання швів «вперед голку» та тамбурний. Вправи на закріплення нитки на початку та в кінці роботи. Виготовлення серветки квадратної форми з однотонної тканини. Послідовність виконання серветки. Розкрій серветки по протягнутих нитках. Висмикування ниток для виконання ручних стібків розташування рядків виконується за задумом учня: паралельно, навхрест, по контуру тощо). Обробка зрізів серветки бахромою із витягнутих ниток. Виконання рядків</p>	<p>Має уявлення про види серветок;</p> <p>характеризує матеріали для виготовлення серветок, призначення серветок;</p> <p>виконує шви «вперед голку» та тамбурний;</p> <p>вміє виготовляти серветку квадратної форми з однотонної тканини, прати та прасувати готовий виріб;</p> <p>організовує робоче місце;</p> <p>дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p>	<p>Пізнавальний розвиток: розширення уявлень про текстильні матеріали, інструменти та пристосування для робіт з ними, аналіз, порівняння властивостей тканин, збагачення уявлень щодо різноманітності ручних стібків.</p> <p>Мовленнєвий розвиток: збагачення словника назвами ручних швів, використання їх назв у розгорнутому мовленні, використання назв</p>

стібків швами «вперед голку», «вперед голку» та тамбурний по протягнутих нитках серветки. Прання та прасування готового виробу.

Поняття про швейні вироби. М'які іграшки. Плоска м'яка іграшка. Технологія виготовлення м'якої іграшки. Техніка виконання швів «назад голку», «через край», петельних стібків.

Практична робота: Вправи на виконання швів «назад голку», «через край», петельних стібків на смужці паперу по проколах, на тканині. Виготовлення одностальної силуетної м'якої іграшки (ведмежа, кіт, рибка, курча, заєць тощо.) як ялинкової прикраси. Вибір шаблону плоскої іграшки. Добір підходящої тканини. Вирізування із тканини деталей м'якої іграшки за шаблоном. Оформлення деталей іграшки вивченими швами (мордочки тварин: очі, ніс рот; лапи тощо). З'єднання деталей м'якої іграшки петельними стібками. М'яке набивання іграшки ватою. Пришивання петлі. Остаточне оформлення іграшки.

Має поняття про швейні вироби;

визначає м'які іграшки, плоскі м'які іграшки;

виконує шви «назад голку», «через край», петельні стібки на смужці паперу по проколах, на тканині;

виготовляє одностальну силуетну м'яку іграшку;

організовує робоче місце;

дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.

технологічних етапів, інструментів, трудових операцій у словесному описі власної діяльності.

Сенсомоторний розвиток: корекція та розвиток координації рухів рук та дрібної моторики на основі шиття.

Особистісний розвиток: формування охайності, наполегливості, акуратності, терпеливості, ретельності та вмінь організації праці на основі виконання практичних завдань.

14	16	Ремонт одягу		
		<p>Гудзики. Призначення гудзиків. Види гудзиків за розміром, сировиною (дерево, метал, пластмаса, тощо), кольором, формою. Пришивання гудзиків до одягу (вид дрібного ремонту одягу). Способи пришивання гудзиків з двома отворами. Правила пришивання гудзиків. Правила безпечної роботи під час роботи з голкою, ножицями.</p> <p>Практична робота. Вправи на підбір ниток і гудзиків до тканини, підбір гудзика до розміру петлі, відмірювання довжини нитки, заправлення нитки в голку, зав'язування вузлика. Пришивання гудзиків до тканини 4-5 стібкам із закріпленням в кінці шиття (гудзики з двома отворами, з чотирма, з вушком). Ремонт одягу, шляхом пришивання гудзиків (шкільний одяг, дитячий одяг, ляльковий одяг)</p> <p>Екскурсія до ательє з пошиття та ремонту одягу.</p>	<p>Має уявлення про призначення гудзиків, види гудзиків;</p> <p>орієнтується у способах пришивання гудзиків з двома отворами.</p> <p>виконує підбір ниток і гудзиків до тканини, підбір гудзика до розміру петлі, відмірювання довжини нитки, заправлення нитки в голку, зав'язування вузлика;</p> <p>пришиває гудзики до тканини;</p> <p>ремонтує одяг, шляхом пришивання гудзиків;</p> <p>організовує робоче місце;</p> <p>дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p>	<p>Пізнавальний розвиток: розширення уявлень про гудзики.</p> <p>Мовленнєвий розвиток: збагачення словникового запасу на основі назв трудових операцій та об'єктів виготовлення.</p> <p>Сенсомоторний розвиток: корекція та розвиток координації рухів рук та дрібної моторики на основі шиття.</p> <p>Особистісний розвиток: розвиток естетичного смаку, охайності, самостійності на основі ремонту одягу.</p>
		<p>Підсумкове заняття.</p> <p>Виготовлення комбінованого виробу з використанням вивчених технік роботи з</p>		

		тканиною за вибором і смаком учнів – сувенір до 8 Березня. <i>Самостійна робота.</i>		
15	6	Особиста гігієна		
		<p>Правила особистої гігієни (розширення знань). Послідовність виконання ранкового і вечірнього туалету.</p> <p>Догляд за волоссям (миття, зачіска). Миття голови (періодичність). Добір мила, шампуні залежно від стану волосся. Причісування волосся. Добір зачіски. Засоби боротьби з лупою.</p> <p>Гігієна зору. Гігієна читання. Гігієна зору під час користування телевізором. Освітлення приміщень. Охорона зору при читанні й перегляді телевізійних передач.</p>	<p>Має уявлення про правила особистої гігієни для збереження і зміцнення здоров'я людини, догляд за волоссям та очима;</p> <p>знає послідовність виконання ранкового, вечірнього туалету, періодичність і правила миття голови; засоби боротьби з лупою і випадінням волосся;</p> <p>уміє виконувати ранковий і вечірній туалет, причісувати волосся й вибирати зачіску, добирати мило і шампунь.</p>	<p>Пізнавальний розвиток: уточнення та розширення уявлень про збереження та зміцнення здоров'я шляхом засвоєння правил особистої гігієни.</p> <p>Формування наочно-дійового мислення шляхом встановлення послідовності дій при виконанні ранкового та вечірнього туалету.</p> <p>Розвиток наочно-логічного мислення на основі підбору миючих засобів для волосся відповідно їх властивостей.</p> <p>Мовленнєвий розвиток: уточнення та збагачення</p>

				словникового запасу назвою засобів особистої гігієни.
16	6	Догляд за одягом та взуттям		
		<p>Види одягу й головних уборів, їх призначення (повсякденний, святковий, спортивний). Добирати одяг за сезонами.</p> <p>Повсякденний догляд за одягом (попередження забруднення, чищення). Сушіння мокрого одягу.</p> <p>Види взуття, їх призначення, догляд за взуттям (сушіння, чищення, креми, готування сезонного взуття до зберігання). Добирання кремів для взуття. Чистити замшеве, валяне та текстильне взуття, сушити мокре взуття.</p>	<p>Знає види одягу, головних уборів та взуття; має уявлення про те, що одяг потрібно утримувати в чистоті; знає правила догляду за одягом і взуттям; уміє добирати одяг, головні убори і взуття по сезону; розрізняти одяг і взуття залежно від їх призначення (повсякденний, святковий, спортивний); сушити мокрий одяг; чистити верхній і легкий одяг, готувати його до зберігання; добирати крем і чистити шкіряне взуття; чистити замшеве, валяне, текстильне взуття; сушити мокре взуття, готувати його до зберігання.</p>	<p>Пізнавальний розвиток: розширення обсягу пам'яті шляхом засвоєння видів одягу, головних уборів та взуття.</p> <p>Розвиток операцій мислення на основі класифікації різноманітних предметів одягу за їх призначенням.</p> <p>Розвиток аналітичного мислення на підставі визначення способів догляду за одягом та взуттям.</p> <p>Розвиток уваги в процесі обстеження предметів одягу;</p> <p>Формування загально трудових умінь (планування,</p>

				самоконтролю) при визначенні послідовності та виконанні чистки одягу. Мовленнєвий розвиток: уточнення та збагачення словника лексикою, що позначає назву одягу, головних уборів та взуття.
17	6	Культура поведінки		
		<p>Осанка. Постава при ходьбі, у положенні сидючи і стоячи.</p> <p>Форми звертання до старших і однолітків при зустрічі та розтавання.</p> <p>Поведінка в школі, класі, бібліотеці, їдальні.</p> <p>Розмова зі старшими й однолітками (форма звертання, прохання, запитання до старших і однолітків).</p>	<p>Знає вимоги до осанки людини, постави при ходьбі, у положенні сидючи і стоячи; правила поведінки при зустрічі та розтаванні; форми звертання з проханням, з запитанням.</p> <p>Намагається слідкувати за своєю поставою, ходою і жестикуляцією;</p> <p>Додержується правильної постави у положенні сидючи і стоячи; ввічливо та тактовно поводити себе під</p>	<p>Пізнавальний розвиток: корекція рухової сфери під час відпрацювання вправ вироблення правильної осанки, постави при ходьбі.</p> <p>Мовленнєвий розвиток: уточнення активного словника висловлюваннями, які використовуються при спілкуванні: зустрічі,</p>

		<p>Культура поведінки за столом. Культура сервіровки столу для чаювання (застелення скатерки, заварювання чаю з одноразових пакетиків; накладання печива у вазочку; прибирання зі столу)</p>	<p>час розмови зі старшими та однолітками. Знає вимоги до правил поведінки за столом; форми звертання з проханням, з вдячністю; до правил сервіровки столу для пригостання гостей чаєм з печивом та прибирання посуду після цього); намагається слідувати за своєю поставою, культурою прийняття їжі, жестикуляцією; додержується правил використання посуду для чаювання. ввічливо та тактовно поводити себе під час прийняття їжі.</p>	<p>розставанні, звертанні з проханням та запитанням; розвиток уваги під час розмови зі знайомими і незнайомими людьми, виховання моральних якостей (доброзичливості, ввічливості, тактовності) під час звертання до старших, дівчини, жінки. Пізнавальний розвиток: корекція навичок самообслуговування під час відпрацювання вміння сервірувати стіл для пригостання гостей чаєм; вироблення правильного алгоритму дій. Мовленнєвий розвиток: уточнення активного словника</p>
--	--	--	---	--

				<p>висловлюваннями, які використовуються при сервіровці столу для пригостання гостей чаєм з печивом; спілкуванні під час чаювання; виховання моральних якостей (доброзичливості, ввічливості, тактовності) під час прийому їжі.</p>
18	4	<p>Догляд за житлом Види житлових приміщень у місті й селі. Варіанти квартир. Житловий будинок і підсобні приміщення. Школа та її приміщення. Поштова адреса.</p>	<p>Знає види житлових приміщень у місті та селі. Їх відмінність, поштову адресу свого будинку та школи; уміє писати адресу на поштових листівках.</p>	<p>Пізнавальний розвиток: розширення уявлень про житлові приміщення, їх відмінність стосовно розташування та умов проживання. Розвиток пам'яті на основі пригадування та запису домашньої адреси; виховання самостійності при написанні адреси на поштових листівках.</p>

19	3	<p>Транспорт Види транспорту (розширення та уточнення знань). Потяг, електричка, автобус, тролейбус, метро, літак, велосипед та ін.. Проїзд до школи (маршрут). Транспорт у місті, у селі, у селищі.</p> <p>Поведінка у транспорті. Правила дорожнього руху. Оплата проїзду.</p>	<p>Знає види транспорту, найбільш раціональний маршрут проїзду до школи; варіанти проїзду до школи різними видами транспорту, кількість часу витраченого на дорогу, пересадки, пішохідний маршрут; правила пересування на велосипеді;</p> <p>уміє дотримуватися правил поведінки у громадському транспорті (правила посадки, купівлі квитка, поведінки в салоні і при виході).</p>	<p>Пізнавальний розвиток: розширення та уточнення уявлень про різні види транспорту та його призначення.</p> <p>Розвиток мислення шляхом встановлення причинних залежностей під час вибору маршруту та видів пересування; Розвиток уміння орієнтуватися у часі на основі визначення маршруту (пішохідного, велосипедного, громадського транспорту).</p> <p>Мовленнєвий розвиток: збагачення активного словникового запасу назвами транспортних засобів.</p>
20	3	<p>Торгівля Види торгівлі. Магазини, їх назви, призначення, відділи, асортимент</p>	<p>Знає види торгівлі (магазини, ринки); основні види магазинів, їх</p>	<p>Пізнавальний розвиток: розвиток мислення на основі</p>

		<p>товарів. Кіоски. Ринок (відкритий, закритий), розташування продукції.</p> <p>Універмаги. Спеціалізовані магазини. Супермаркети та ін.</p> <p>Місце розташування. Обслуговуючий персонал (продавці, касири, консультанти та ін.)</p> <p>Порядок купівлі товарів у різних магазинах.</p> <p>Екскурсії</p> <p>Екскурсії до магазинів, крамниць, на ринок.</p>	<p>призначення, назви; асортимент товарів у магазинах, на ринках; назви працівників торгівлі.</p>	<p>засвоєння інформації про різні види підприємств торгівлі та їх призначення.</p> <p>Мовленнєвий розвиток:</p> <p>розвиток мовлення на основі засвоєння нових слів-термінів стосовно видів торгівлі.</p>
21	16	<i>Технологія виготовлення декоративних аплікацій із круп, тирси та макаронів</i>		
		<p>Види круп, насіння, плодів бобових культур та особливості їх зберігання.</p> <p>Практична робота. Розпізнавання круп та визначення їх властивостей.</p> <p>Види аплікації: предметна, декоративна, сюжетна. Правила перенесення малюнка на тло. Планування роботи на основі показу та обговорення у колективній бесіді. Необхідні інструменти, матеріали та приладдя для виконання круп'яних аплікацій. Організація робочого місця та санітарно-гігієнічні вимоги при роботі з</p>	<p>Має уявлення про види круп, насіння, плодів бобових культур та особливості їх зберігання;</p> <p>розпізнає крупи та визначає їх властивості;</p> <p>розрізняє види аплікацій;</p> <p>планує роботу на основі показу та обговорення у колективній бесіді;</p> <p>визначає необхідні інструменти, матеріали та приладдя для виконання</p>	<p>Пізнавальний розвиток: збагачення уявлень про природні матеріали, розширення уявлень про властивості природного матеріалу та способи з'єднання окремих частин, аналіз, порівняння різних видів природного матеріалу.</p> <p>Розвиток мислення на основі аналізу об'єктів виготовлення щодо</p>

природним матеріалом – крупою.

Практична робота. Виготовлення предметної аплікації на картонній основі з манної крупи (бичок, козеня, курча, сова тощо). Перенесення малюнка на основу або вільне малювання контуру малюнка на тлі вчителем або учнями. Нанесення шару клею на тло по контуру або всередині контуру (за вибором учнів). Наклеювання манної крупи. Просушування виробу. Фарбування аплікації фарбами згідно задуму учня. Остаточне оформлення та оздоблення виробу. Виготовлення аплікації-орнаменту із різних видів круп: гречка, рис, квасоля, насіння соняшникове та гарбузове, пшоно (за задумом учня, або зразком вчителя) на картонній основі.

Тирса, її отримання та застосування у побуті. Організація робочого місця та санітарно-гігієнічні вимоги при роботі з природним матеріалом – тирсою. Правила фарбування тирси.

Практична робота. Фарбування тирси у різні кольори за допомогою

круп'яних аплікацій;

виготовляє предметну аплікацію на картонній основі з манної крупи;

виготовляє аплікацію-орнамент із різних видів круп на картонній основі;

організовує робоче місце;

дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.

Має уявлення про тирсу, її отримання та застосування у побуті;

володіє правилами фарбування тирси;

фарбує тирсу у різні кольори за допомогою

визначення матеріалу та частин, деталей, розвиток спостережливості на основі відбору природного матеріалу для виготовлення виробу.

Мовленнєвий розвиток: використання назв природного матеріалу у мовленні, розвиток уміння давати словесний звіт про виконану роботу за запитаннями вчителя.

Сенсомоторний розвиток: розвиток просторового орієнтування на основі визначення місця розташування предметів на зразку.

Особистісний розвиток: виховання любові до природи, працелюбності, відповідальності,

	<p>розведеної у воді акварельної фарби чи гуаші. Підготовка розчинів різних кольорів. Занурення невеликих порцій тирси у розчини та витримування для фарбування (20-30 хвилин, у залежності до відтінку). Просушування на папері або тканині з помішуванням для рівномірного висихання. Розкладання у коробочки (конверти, пакети) за кольорами.</p> <p>Практична робота. Виготовлення предметної аплікації на картонній основі з фарбованої тирси з кольоровою деталізацією (півник, диво-птаха, метелик, папуга, квітник тощо). Виконання на картонному тлі задуманого малюнка або перенесення готового малюнка. Нанесення клею на окремі частини малюнка та поступове заповнення їх різними кольорами тирси. Притискання тирси та осипання не проклеєних часточок. Просушування аплікації. Остаточне оформлення та оздоблення виробу.</p> <p>Макаронні вироби, їх види та</p>	<p>розведеної у воді акварельної фарби чи гуаші; виготовляє предметну аплікацію на картонній основі з фарбованої тирси з кольоровою деталізацією; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p> <p>Має уявлення про макаронні вироби, їх види та виробництво; виготовляє сюжетну аплікацію на</p>	<p>ретельності, наполегливості у досягненні мети.</p>
--	---	---	---

		<p>виробництво. Особливості виготовлення аплікацій з макаронних виробів.</p> <p><i>Практична робота.</i> Підготовка макаронних виробів. Виготовлення сюжетних аплікацій (2-3 виробу) на картонній основі з макаронних виробів (метелики на лузі, акваріум, за сюжетами українських казок) Задум виробу. Підготовка ескізу виробу. Приклеювання деталей аплікації. Фарбування композиції, якщо це необхідно за задумом. Остаточне оформлення та оздоблення виробу.</p>	<p>картонній основі з макаронних виробів; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p>	
22	7	Елементарне конструювання		
		<p>Техніко-технологічні відомості. Способи з'єднання деталей для складання виробів (з паперу, картону, металевого та пластикового конструктору. Назви виробів, деталей, частин, способів з'єднання. Засоби праці та їх назви.</p> <p>Трудові операції. З'єднання деталей. Кріплення деталей за допомогою ниток, клею, шурупів та ін.</p>	<p>Знає способи з'єднання деталей виробу різних конструкторів; назви виробів; виконує кріплення деталей нитками, клеєм, шурупами за зразком; здійснює конструювання предметів із різних</p>	<p>Розвиток конструктивних здібностей на основі роботи з конструктором за малюнками, зразками.</p> <p>Розвиток сприймання: на основі формування вмінь добирати деталі виробу за зразком, малюнком.</p>

		<p>Об'єкти виготовлення. Предмети (іграшки) з метало-конструктору. Конструктору з пластика, дерева. Предмети із паперу, тканини та різних природних матеріалів.</p>	<p>конструкторів за малюнками, зразками, під керівництвом вчителя.</p>	<p>Розвиток мовлення: на основі збагачення термінами, назвами деталей.</p> <p>Розвиток дрібної моторики: на основі кріплення деталей виробу.</p> <p>Розвиток умінь: здійснювати самоконтроль (порівнювати свою роботу із зразком).</p>
23	6	Створення композицій із природного матеріалу		
		<p>Об'єкти роботи. Зразки різних композицій із природного матеріалу.</p> <p>Теоретичні відомості. Загальні правила складання букетів та композицій із сухого природного матеріалу. Букети та композиції у вазах. Композиції з природного матеріалу у рамках. Корзинки з сухими рослинами, мініатюрні композиції на зрізах деревини, на сухому корінні, на гілках.</p> <p>Практичні роботи. Відео-екскурсія на виставку зимового</p>	<p>Називає загальні правила складання букетів та композицій із сухого природного матеріалу;</p> <p>характеризує відмінності: між композиціями на зрізах деревини, сухому корінні, гілках;</p> <p>розпізнає різні природні матеріали;</p> <p>дотримується правил</p>	<p>Розвиток мовлення: використання назв природного матеріалу, композицій у розгорнутому мовленні.</p> <p>Пізнавальний розвиток: аналіз, порівняння різних видів сухого природного матеріалу, розширення знань про створення мініатюрних композицій.</p>

		<p>букету та композицій з природного матеріалу.</p> <p>Створення композицій у вазах та рамках. Створення корзинок із засушеними рослинами.</p>	<p>безпечної роботи з ножицями, клеєм;</p> <p>організовує робоче місце при роботі з природним матеріалом.</p>	<p>Сенсомоторний розвиток: розвиток зорово-моторної координації, дрібної моторики руки у процесі створення композицій.</p>
24	2	<i>Догляд за кімнатними рослинами</i>		
		<p>Різноманітність кімнатних рослин. Відмінності кімнатних рослин щодо потреби у воді, світлі. Озеленення приміщень. Правильне розміщення рослин у кімнатах. Назви рослин (повторення).</p> <p>Практична робота. Розміщення кімнатних рослин у приміщеннях школи відповідно до потреб у світлі. Визначення необхідності в поливі кімнатних рослин. Підготовка води для поливу та полив квітів. Догляд за кімнатними рослинами.</p> <p>Поняття про пересадку кімнатних рослин. Необхідність та правила пересадки кімнатних рослин. Вазони, їх види та розміри.</p> <p>Практична робота. Визначення</p>	<p>Орієнтується у різноманітності кімнатних рослин;</p> <p>має уявлення про відмінності кімнатних рослин щодо потреби у воді, світлі;</p> <p>розміщує кімнатні рослини у приміщеннях школи відповідно до потреб у світлі;</p> <p>визначає необхідності в поливі кімнатних рослин;</p> <p>підготовлює воду для поливу; поливає квіти;</p> <p>доглядає за кімнатними рослинами;</p> <p>має поняття про необхідність та правила</p>	<p>Пізнавальний розвиток: аналіз, порівняння різних видів кімнатних рослин, розвиток спостережливості, пам'яті, розумових операцій учня, розширення знань про кімнатні рослини.</p> <p>Мовленнєвий розвиток: використання назв рослин у мовленні, розвиток мовлення на основі словесної характеристики видів діяльності.</p> <p>Сенсомоторний</p>

		<p>необхідності пересадки кімнатних рослин. Підготовка вазонів для пересадки. Підготовка ґрунту для пересадки. Пересадка рослин за правилами. Посильна допомога дорослим по пересадці та догляду за кімнатними рослинами у школі.</p> <p><i>Екскурсія, (відео-екскурсія) на виставку квітів.</i></p>	<p>пересадки кімнатних рослин; пересаджує рослини за правилами; виконує посильну допомогу дорослим по пересадці та догляду за кімнатними рослинами у школі; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p>	<p>розвиток: розвиток просторового сприймання. Особистісний розвиток: формування умінь виконувати трудове завдання за зразком, за планом послідовності видів діяльності, працелюбності, відповідальності, любові до природи.</p>
25	24	<i>Весняні роботи на шкільних квітниках</i>		
		<p>Теоретичні відомості. Однорічні рослини - рослини, що ростуть один рік від весни до осені. Їх коротка характеристика. Вигляд насіння чорнобривців. Правила посіву у відкритий ґрунт. Оформлення чорнобривцями країв клумб. Правила безпечної роботи з інструментами.</p> <p>Практичні роботи. Визначення місця чорнобривців на клумбах. Підготовка рядків для посіву насіння рослин. Полив</p>	<p>Називає 2-3 однорічні рослини (чорнобривці, айстри, календула); характеризує однорічні рослини; дотримується правил безпечної роботи з інструментами; готує рядки для посіву рослин; висіває однорічні</p>	<p>Розвиток мовлення: використання назв однорічних рослин у розгорнутому мовленні. Пізнавальний розвиток: збагачення уявлень про однорічні квіткові рослини. Особистісний розвиток:</p>

	<p>підготованих рядків із кружки. Посів насіння чорнобривців у підготовані рядки.</p> <p><i>Практичне повторення</i></p>	<p>рослини у ґрунт.</p>	<p>формування вмінь самостійно виконувати практичні завдання.</p>
--	---	-------------------------	---

6 клас
280 годин на рік
(8 годин на тиждень)

I семестр – 136 годин; II семестр – 144 години

№ п/п	К-сть год	Зміст навчального матеріалу	Навчальні досягнення учнів	Спрямованість корекційно-розвивальної роботи
Перший семестр (136 годин)				
1	3	<p>Вступ</p> <p>Узагальнення знань, отриманих учнями у 5 класі. Значення праці в житті людини. Праця розумова, фізична, художня. Професії батьків, необхідність та важливість різних професій.</p> <p>Поняття про технологію. Основні види технологічної діяльності у побуті: приготування їжі, прання, виготовлення одягу, в'язання, вишивання, ремонт квартири тощо. Знаряддя праці: ножиці, голка, спиці, гачок, молоток, пила тощо.</p>	<p>Має уявлення про розподіл праці в суспільстві, необхідність різних професій; називає професії людей та визначає результати їх праці; дотримується правил внутрішнього розпорядку в майстерні та правил безпечної праці.</p>	<p>Пізнавальний розвиток: узагальнення, порівняння різноманітних професій; збагачення уявлень про види технологічної діяльності у побуті.</p> <p>Мовленнєвий розвиток: використання назв професій у розгорнутому мовленні учня.</p> <p>Вольовий і особистісний розвиток: засвоєння й виконання вимог щодо чистоти і порядку на робочому місці, виконання правил поведінки у майстерні.</p>

		Шкільна майстерня, її призначення і устаткування. Правила безпеки праці та організації робочого місця в майстерні. Обов'язки чергових. Ознайомлення зі змістом роботи у 6 класі.		
2	7	<i>Квіtkово-декоративні рослини</i>		
		<p>Теоретичні відомості. Квіtkово-декоративні рослини та їх значення. Однорічні і багаторічні квіtkово-декоративні рослини. Загальна характеристика однорічних рослин. Цинія, сальвія, бальзамін - однорічні квіtkові рослини. Особливості зовнішньої будови квіtkових рослин: корінь, стебло, листя, квітка. Утворення плодів та насіння рослини. Значення кореня, листя, стебла, квітки для життя рослини.</p> <p>Практична робота. Ознайомлення із квіtkовими рослинами на шкільних</p>	<p>Має уявлення про квіtkово-декоративні рослини та їх значення; називає зовнішню будову квіtkової рослини; характеризує значення кореня, листя, стебла, квітки для життя рослини; розпізнає календулу, чорнобривці, айстри серед інших квіtkових рослин.</p>	<p>Розвиток мовлення: використання назв квіtkово-декоративних рослин у розгорнутому мовленні. Пізнавальний розвиток: розвиток мислення на основі аналізу та порівняння будови однорічних квіtkових рослин. Особистісний розвиток: формування організованості, самостійності у навчально-практичній діяльності.</p>

		<p>клумбах.</p> <p>Розпізнавання квіткових рослин за зовнішнім виглядом.</p> <p>Розрізнення частин рослини: корінь, стебло, листя, квітка, коробочка з насінням.</p>		
3.	8	<i>Збір насіння однорічних квіткових рослин</i>		
		<p>Теоретичні відомості. Вигляд суцвіть цинії, сальвії, бальзаміну із дозріваючим насінням і вигляд окремого насіння рослин. Інвентар та пристосування для збору та зберігання насіння. Правила збору насіння. Просушування і зберігання насіння.</p> <p>Практичні роботи. Підготовка інвентарю для збору насіння (відра, ножиці, відкриті коробки для просушування насіння). Зрізування стиглого суцвіття ножицями. Закладання насіння у коробки для просушування. Збір гербарію квіткових</p>	<p>Називає правила збору насіння; характеризує інвентар та пристосування для збору та зберігання насіння; дотримується правил безпечної праці з ножицями; виконує операції збору та просушування насіння за незначною допомогою вчителя.</p>	<p>Сенсорний розвиток: порівняння за розміром, формою, кольором насіння однорічних квіткових рослин.</p> <p>Розвиток мовлення: використання назв інвентарю у словесному описі дій.</p> <p>Особистісний розвиток: формування діяльності на основі дотримання вимог організації власної праці.</p>

		рослин.		
4	14	Очищення квітників		
		<p>Теоретичні відомості. Необхідність очищення квітників. Строки проведення даної роботи. Способи видалення засохлих решток рослин.</p> <p>Практичні роботи. Видалення з коренями засохлих однолітніх рослин. Складання і винесення видалених решток рослин на смітник.</p>	<p>Характеризує способи видалення засохлих решток рослин; видаляє засохлі однолітні рослини з квітника; виносить видалені рештки рослин на смітник.</p>	<p>Виховання позитивних рис особистості: акуратності, терпеливості, ретельності, вміння доводити роботу до кінця.</p>
5	10	Осінні роботи на шкільних квітниках		
		<p>Теоретичні відомості. Необхідність переносу рослин із квітників до приміщення. Правила переносу пеларгонії до приміщення. Правила безпечної роботи з лопатою. Правила посадки пеларгонії у горщики у приміщенні.</p> <p>Практичні роботи. Викопування кущів пеларгонії з квітників і перенесення у</p>	<p>Називає правила переносу пеларгонії до приміщення; виконує викопування рослин, перенесення їх до приміщення, посадку у горщики; дотримується правил безпечної роботи з інвентарем.</p>	<p>Розвиток мовлення: використання нових слів у словесному описі діяльності.</p> <p>Пізнавальний розвиток: аналіз, порівняння різних видів діяльності на шкільних квітниках.</p>

		приміщення. Заповнювання горщиків землею. Посадка пеларгонії у горщики.		
6	3	Кімнатні рослини		
		<p>Теоретичні відомості. Значення кімнатних рослин у житті людини. Озеленення приміщень. Різноманітність кімнатних рослин. Загальні уявлення про потреби кімнатної рослини у світлі, теплі, повітрі, вологості ґрунту. Розміщення рослин на підвіконні. Правила і прийоми поливу кімнатної рослини.</p> <p>Практичні роботи. Підготовка води для поливу та полив квітів. Видалення пилу з листя кімнатних рослин за допомогою вологої ганчірки.</p>	<p>Характеризує значення кімнатних рослин у житті людини; називає необхідні умови існування кімнатної рослини; виконує операції поливу та видалення пилу з листя кімнатних рослин; дотримується санітарно-гігієнічних вимог у процесі догляду за кімнатними рослинами.</p>	<p>Розвиток мовлення: використання назв кімнатних рослин, трудових операцій у словесному описі власної діяльності.</p> <p>Пізнавальний розвиток: аналіз, порівняння кімнатних рослин за кольором, розміром, формою листя.</p> <p>Розвиток саморегуляції: виконання завдання за зразком і простою інструкцією, в певній послідовності дій.</p>
7	12	Догляд за кімнатними рослинами		
		<p>Теоретичні відомості. Умови правильного вирощування кімнатних рослин. Декоративно - листяні рослини</p>	<p>Характеризує умови правильного вирощування кімнатних рослин; вміє доглядати за</p>	<p>Пізнавальний розвиток: збагачення уявлення про кімнатні рослини, про догляд за ними, розвиток уваги.</p>

		<p>й умови їх вирощування. Знайомство з родиною бегоній та сенполій. Правильне розміщення рослин у кімнатах. Догляд за рослинами (поливання, збризування, рихлення землі у горщиках).</p> <p>Практичні роботи. Визначення необхідності в поливі кімнатних рослин. Полив квітів. Рихлення ґрунту в горщиках за допомогою палички - піки.</p> <p>Практичне повторення</p>	<p>рослинами (поливати, збризувати листя, рихлити землю у горщиках);</p> <p>визначає необхідність поливу квітів.</p>	<p>Розвиток мовлення: на основі збагачення словника назвами кімнатних рослин.</p> <p>Особистісний розвиток: формування охайності, наполегливості тощо.</p>
8	10	Робота з природними матеріалами		
		<p>Теоретичні відомості. Форма листя різних дерев. Колір сухого листя. Час збирання рослинних матеріалів і їх зберігання.</p> <p>Практична робота. Малювання різного листя дерев місцевості.</p> <p>Екскурсія до парку. Збирання та засушування листя та інших природних матеріалів</p>	<p>Має уявлення про форму листя різних дерев та колір сухого листя;</p> <p>визначає час збирання рослинних матеріалів;</p> <p>замальовує різне листя дерев місцевості;</p> <p>дотримується правил поведінки під час екскурсії;</p> <p>збирає та засушує листя та інші природні матеріали;</p>	<p>Пізнавальний розвиток: збагачення уявлення про природні матеріали, розширення знань про аплікацію, розширення уявлень про властивості природного матеріалу та способи з'єднання окремих частин, розвиток уваги та самостійності під час екскурсії.</p> <p>Мовленнєвий розвиток: на</p>

		(плоди ясена та клена, насіння соняшника, гарбуза, кавуна, дині, жолудів, шишок, горіхів, каштанів тощо).	характеризує матеріали, інструменти та приладдя для виготовлення аплікації з засушеного листа та природного матеріалу;	основі збагачення словника назвами рослинних матеріалів, розвиток уміння давати словесний звіт про виконану роботу за запитаннями вчителя
9	14	Технологія виконання аплікації з природного матеріалу	виготовляє комбіновані предметні аплікації із листа та природного матеріалу на картонній основі;	Сенсомоторний розвиток:
		Особливість аплікації з засушеного листа та природного матеріалу. Матеріали, інструменти та приладдя для виготовлення аплікації з засушеного листа та природного матеріалу – картон, висушений природний матеріал та листа, клей ПВА, пензлик для клею, ножиці, ніж, шило. Організація робочого місця та дотримання санітарно-гігієнічних норм під час виконання робіт. Правила безпечної роботи з інструментами.	розрізняє способи механічного з'єднання деталей об'ємних виробів із природного матеріалу;	розвиток спостережливості на основі відбору природного матеріалу для виготовлення виробу, розвиток дрібної моторики рук на основі роботи з природним матеріалом.
		Практична робота. Виготовлення комбінованих предметних аплікацій із листа та природного матеріалу на картонній основі (їжак, сова,	виготовляє об'ємні вироби з природного матеріалу;	Особистісний розвиток:
			організовує робоче місце;	формування охайності, працелюбності, самостійності, спостережливості, відповідальності за якість виконаної роботи, наполегливості у досягненні мети.
			дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.	

		папуга, птах тощо) – 2-3 роботи. Нанесення контуру малюнка (за шаблоном або вільно). Нанесення клею на окремі ділянки та поступове укладання природного матеріалу (листя, насіння, крилаток). Просушування роботи. Остаточне оформлення та оздоблення виробу.		
10	7	<i>Елементи графічної грамоти</i>		
		<p>Знайомство з професією кресляр. Інструменти, матеріали та приладдя кресляра (папір, лінійка, олівець, косинець, гумка). Лінії креслення: розмірна, виносна, основна. Вимірювання і розмічання лінійкою, кутником.</p> <p>Поняття про креслення і його призначення. Позначення на кресленні ліній розрізу і згину, місць склеювання.</p> <p>Практична робота. Вправи на розпізнання площинних і об'ємних предметів за</p>	<p>Має уявлення про професію кресляра, інструменти, матеріали та приладдя кресляра, про креслення і його призначення;</p> <p>позначає та розрізняє на кресленні лінії розрізу і згину, місця склеювання;</p> <p>розпізнає площинні і об'ємні предмети за схематичним зображенням;</p> <p>розмічає і вирізає з картону геометричні фігури;</p> <p>організовує робоче місце;</p> <p>дотримується правил</p>	<p>Пізнавальний розвиток: збагачення уявлення про лінії креслення, професію кресляра, розвиток уваги.</p> <p>Мовленнєвий розвиток: на основі збагачення словника назвами матеріалів та інструментів для графічних робіт, назвами ліній.</p> <p>Сенсомоторний розвиток: розвиток зорового, тактильного сприймання на основі формування перцептивних дій.</p> <p>Особистісний розвиток: формування охайності,</p>

		схематичним зображенням. Розмічання і вирізання з картону геометричних фігур.	безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.	наполегливості тощо.
11	14	Робота з папером і картоном Технологія виготовлення мозаїки з паперових грудочок		
		<p>Поняття про мозаїку (повторення). Правила виготовлення паперових грудочок. Техніка виготовлення мозаїчних аплікацій з паперових грудочок на картонній основі. Матеріали, інструменти та приладдя для виготовлення мозаїки з паперових грудочок – картон, кольорових папір, клей ПВА. Організація робочого місця та дотримання санітарно-гігієнічних норм під час виконання робіт.</p> <p>Практична робота. Виготовлення мозаїки-аплікації з паперових грудочок на картонній основі (квітуче дерево, осіннє дерево, квіти у вазі, гілка дерева тощо) – 2-3 виробу. Виготовлення ескізу.</p>	<p>Має уявлення про мозаїку; виготовляє паперові грудочки;</p> <p>характеризує матеріали, інструменти та приладдя для виготовлення мозаїки з паперових грудочок;</p> <p>виготовляє мозаїку-аплікацію з паперових грудочок на картонній основі;</p> <p>організовує робоче місце;</p> <p>дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p>	<p>Пізнавальний розвиток: збагачення уявлення про мозаїку та креповий папір, розвиток пізнавальної діяльності на основі формування загальнотрудових умінь (аналіз виробу, планування послідовності виконання, здійснення самоконтролю - порівняння зі зразком).</p> <p>Мовленнєвий розвиток: розвиток мовлення на основі збагачення словника назвами трудових операцій та об'єктів виготовлення, розвиток зв'язного мовлення на основі визначення послідовності виконання трудових операцій.</p> <p>Сенсомоторний розвиток: розвиток зорового,</p>

		<p>Виготовлення грудочок з кольорового паперу для мозаїки (кольори добираються згідно задуму аплікації) – відривання клаптику паперу невеликого розміру (2×2 см), зминання клаптику паперу у грудочку. Нанесення клею на окремі деталі та укладання паперових грудочок на основу. Заповнення тла паперовими грудочками. Просушування роботи. Остаточне оформлення та оздоблення виробу.</p>		<p>тактильного сприймання на основі формування перцептивних дій, корекція дрібної моторики на основі роботи з папером (виготовлення грудочок, торцовок).</p> <p>Особистісний розвиток: формування охайності, наполегливості, уважності тощо.</p>
12	13	Технологія різання паперу. Витинанка		
		<p>Витинанки - один із видів українського народного декоративного мистецтва. Види витинанок (ажурна – зображення в прорізах, силуетна – зображення виступає силуетом (портрет), одинарні – з одного аркуша, складні аплікаційні - з кількох аркушів, поліхромні). Групи витинанок (фігурки, розети, дерева,</p>	<p>Має уявлення про витинанку, як один із видів українського народного декоративного мистецтва; розрізняє види та групи витинанок; характеризує матеріали, інструменти та приладдя для виготовлення витинанок; виконує вправи на складання паперу вдвоє,</p>	<p>Пізнавальний розвиток: формування уявлень про витинанки, їх види, розвиток мислення на основі аналізу зразків витинанок та визначення послідовності виконання трудових операцій.</p> <p>Мовленнєвий розвиток: збагачення словникового запасу назвами трудових операцій та об'єктів виготовлення, на</p>

	<p>стрічки, шпалери, фіранки, іграшки, виставочні витинанки). Матеріали, інструменти та приладдя для виготовлення витинанок – ножиці звичайні, ножиці малі, ніж канцелярський, папір кольоровий або двосторонній, кольоровий картон, клей ПВА, пензлик для клею. Організація робочого місця та дотримання санітарно-гігієнічних норм під час виконання робіт. Правила безпечної роботи з інструментами. Способи складання паперу.</p> <p>Практичні роботи. Вправи на складання паперу вдвоє, вчетверо, ввосьмеро, трикутником. Вправи на відпрацювання різання ножицями, ножем по лініях різного виду.</p> <p>Прийоми виготовлення витинанки (накладні – елементи один на одному, гіркою,</p>	<p>вчетверо, ввосьмеро, трикутником; виконує вправи на відпрацювання різання ножицями, ножем по лініях різного виду; визначає послідовність виконання витинанок; орієнтується в кольоровій гаммі; добирає контрастні кольори; виготовляє прості витинанки до новорічних і різдвяних свят; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p>	<p>основі складання характеристики об'єктів виготовлення за запитаннями вчителя.</p> <p>Сенсомоторний розвиток: розвиток дрібної моторики рук на основі роботи з витинанкою,</p> <p>Особистісний розвиток: формування охайності, розвиток емоційно-естетичного сприймання, відчуття кольорової гами.</p>
--	--	---	---

складені – великомасштабні твори, в якому елементи поряд один з одним). Послідовність виконання витинанок. Кольорова гамма (добір контрастних кольорів).

Практична робота.
Виготовлення простих витинанок до новорічних і різдвяних свят (сніжинки, янголи, ялинки, орнаменти та сюжети зимові тощо) – 4-5 виробів. Вибір форми витинанки. Складання паперу. Промальовування контуру малюнка за готовими схемами на виворітній стороні паперу (від зігнутого боку). Вирізання ножицями композиції по контуру малюнка (бажано безперервно). Розгортання витинанки. Приклеювання на картон, колір якого буде контрастним до композиційного. Остаточне оформлення та оздоблення

		<p>виробу.</p> <p>Практична робота.</p> <p>Виготовлення виробу з використанням вивчених технік різання паперу - витинанка за вибором і смаком учнів - листівка або сувенір до свята.</p> <p>Підсумкове заняття.</p>		
13	21	Робота з текстильними матеріалами. Технологія виконання ручних швів		
		<p>Інструменти і пристосування для швацьких робіт. Будова та призначення інструментів. Робочий інструмент – голка, ножиці; вимірювальний інструмент – сантиметрова стрічка, лінійка, косинець; приладдя - наперсток, шпильки.</p> <p>Будова та призначення голки. Правила безпечної роботи з голкою, шпильками та ножицями. Прийоми роботи з голкою. Нитки. Нитки для шиття, вишивання, в'язання. Їх колір та товщина.</p> <p>Практичні роботи. Вправи</p>	<p>Має уявлення про будову та призначення голки;</p> <p>характеризує призначення інструментів для швацьких робіт;</p> <p>визначає нитки для шиття, вишивання, в'язання, їх колір та товщина;</p> <p>виконує вправи на затягування нитки у вушко голки, на зав'язування вузлика на кінці нитки, на виконанні рядка прямого стібка;</p> <p>організовує робоче місце;</p> <p>дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p>	<p>Пізнавальний розвиток: розширення уявлень про текстильні матеріали, інструменти та пристосування для робіт з ними, аналіз, порівняння властивостей тканин, збагачення уявлень щодо різноманітності ручних стібків.</p> <p>Мовленнєвий розвиток: збагачення словника назвами ручних швів, використання їх назв у розгорнутому мовленні, використання назв технологічних етапів, інструментів, трудових операцій у словесному описі</p>

		<p>на затування нитки у вушко голки. Вправи на зав'язування вузлика на кінці нитки. Вправи у виконанні рядка прямого стібка (шов «вперед голку») на смужці паперу. виготовлення вишитої закладки з картону.</p> <p>Виготовлення гольничок різної форми (капельшок, подушечка).</p>		<p>власної діяльності.</p> <p>Сенсомоторний розвиток: корекція та розвиток координації рухів рук та дрібної моторики на основі шиття.</p> <p>Особистісний розвиток: формування охайності, наполегливості, акуратності, терпеливості, ретельності та вмінь організації праці на основі виконання практичних завдань.</p>
--	--	--	--	---

Другий семестр (144 години)

14	21	Ремонт одягу		
		<p>Гудзики. Призначення гудзиків. Види гудзиків за розміром, сировиною (дерево, метал, пластмаса, тощо), кольором, формою. Пришивання гудзиків до одягу (вид дрібного ремонту одягу). Способи пришивання гудзиків з двома, з чотирма отворами, з вушком. Правила пришивання гудзиків. Правила безпечної роботи під час роботи з голкою,</p>	<p>Має уявлення про призначення гудзиків, види гудзиків;</p> <p>орієнтується у способах пришивання гудзиків з двома, з чотирма отворами, з вушком.</p> <p>виконує підбір ниток і гудзиків до тканини, підбір гудзика до розміру петлі, відмірювання довжини нитки, заправляння нитки в голку, зав'язування вузлика;</p>	<p>Пізнавальний розвиток: розширення уявлень про гудзики.</p> <p>Мовленнєвий розвиток: збагачення словникового запасу на основі назв трудових операцій та об'єктів виготовлення.</p> <p>Сенсомоторний розвиток: корекція та розвиток координації рухів рук та дрібної моторики на основі шиття.</p> <p>Особистісний розвиток:</p>

		<p>ножицями.</p> <p>Практичні роботи. Вправи на підбір ниток і гудзиків до тканини, підбір гудзика до розміру петлі, відмірювання довжини нитки, заправлення нитки в голку, зав'язування вузлика. Пришивання гудзиків до тканини 4-5 стібкам із закріпленням в кінці шиття (гудзики з двома отворами, з чотирма, з вушком). Ремонт одягу, шляхом пришивання гудзиків (шкільний одяг, дитячий одяг, ляльковий одяг)</p> <p>Екскурсія до ательє з пошиття та ремонту одягу.</p>	<p>пришиває гудзики до тканини;</p> <p>ремонтує одяг, шляхом пришивання гудзиків;</p> <p>організовує робоче місце;</p> <p>дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p>	<p>розвиток естетичного смаку, охайності, самостійності на основі ремонту одягу.</p>
15	12	Робота з текстильними матеріалами. Технологія виготовлення аплікації з різаних ниток		
		<p>Вироби виготовлені в техніці аплікації з різаних ниток. Підготовка ниток до роботи (нарізання, зберігання кожного кольору окрему). Інструменти, матеріали та приладдя для роботи: ножиці, клей ПВА, нитки для в'язання,</p>	<p>Визначає вироби виготовлені в техніці аплікації з різаних ниток;</p> <p>здійснює підготовку ниток до роботи;</p> <p>характеризує інструменти, матеріали та приладдя для роботи;</p>	<p>Пізнавальний розвиток: формування уявлень про роботу з текстильними матеріалами, формування мислення на основі розвитку вмінь порівнювати види стібків за зовнішнім виглядом, за способом виконання,</p>

	<p>картон для основи. Правила безпечної праці з інструментами, санітарно-гігієнічні вимоги та організація робочого місця.</p> <p>Практична робота. Нарізання в'язальних ниток ножицями довжиною 0,5 см. Складання заготовок для зберігання.</p> <p>Техніка виконання аплікації з різаних в'язальних ниток. Вміння орієнтуватися в завданні за зразком. Складання плану роботи.</p> <p>Практична робота. Виготовлення сюжетної чи предметної аплікації (по можливості та за бажанням учня) з ниток на картонній основі. Вибір малюнка і перенесення його на основу. Вибір кольору ниток за зразком. Виконання аплікації. Остаточне оформлення та оздоблення виробу.</p>	<p>нарізає в'язальні нитки ножицями;</p> <p>складання заготовки для зберігання;</p> <p>орієнтується в завданні за зразком;</p> <p>складає план роботи;</p> <p>виготовляє сюжетну чи предметну аплікації з ниток на картонній основі;</p> <p>організовує робоче місце;</p> <p>дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p>	<p>розширення уявлень про професії, розвиток загально трудових умінь, удосконалення пізнавальної активності й самостійності шляхом поступового скорочення педагогічної допомоги.</p> <p>Мовленнєвий розвиток: розвиток мовлення на основі збагачення словника назвами стібків, розвиток зв'язного мовлення на основі формування вмінь описувати зображені об'єкти діяльності</p> <p>Сенсомоторний розвиток: розвиток почуття ритму, гармонії через застосування попередньої переробки реальних форм на декоративні, розвиток кольорочутливості ока, просторових уявлень, здатності до розпізнавання колірних станів середовища, емоційного сприймання навколишнього світу кольорів, розвиток дрібної моторики в</p>
--	--	---	---

				<p>процесі виконання трудових операцій ручним способом.</p> <p>Особистісний розвиток: формування охайності, розвиток емоційно-естетичного сприймання, відчуття кольорової гами, уміння працювати самостійно й у колективі, формування інтересу до українського народного мистецтва, поваги до культурної спадщини України, її традицій.</p>
17	8	<i>Технологія виготовлення аплікації з тканини та нетканих матеріалів</i>		
		<p>Професії пов'язані з виробленням і обробкою тканини: ткаля, швачка, закрійник, вишивальниця, модельєр. Результати праці людей, професія яких пов'язана з тканиною. Основне призначення тканин - виготовлення одягу, предметів побуту. Види тканин з волокон рослинного походження: бавовняні (ситець, байка), лляні</p>	<p>Має уявлення про професії пов'язані з виробленням і обробкою тканини;</p> <p>визначає результати праці людей, професія яких пов'язана з тканиною;</p> <p>визначає основне призначення тканин;</p> <p>розрізняє види тканин з волокон рослинного походження;</p> <p>розрізняє тканини за</p>	<p>Мовленнєвий розвиток: розвиток мовлення на основі збагачення словника назвами стібків, розвиток зв'язного мовлення на основі формування вмінь описувати зображені об'єкти діяльності</p> <p>Сенсомоторний розвиток: розвиток почуття ритму, гармонії через застосування попередньої переробки реальних форм на декоративні,</p>

	<p>(полотнина).</p> <p>Практична робота.</p> <p>Розрізнення тканини за товщиною, кольором, малюнком, лицьової і виворітної сторони. Перевірка відомостей про отримання тканини з ниток. Визначення напрямку нитки основи розтягуванням.</p> <p>Види конструкційних матеріалів для виготовлення аплікації: тканина для основи, тканина для деталей, нитки, пряжа, неткані матеріали. Способи розмічання (за шаблоном, через копіювальний папір, способом перенесення). Особливості вирізування деталей з тканини. Матеріали, інструменти для роботи: олівець, гострі ножиці, клей для тканини, тканина, неткані матеріали. Правила безпечної праці з інструментами, санітарно-гігієнічні вимоги та</p>	<p>товщиною, кольором, малюнком, лицьової і виворітної сторони;</p> <p>перевіряє відомостей про отримання тканини з ниток;</p> <p>визначає напрям нитки основи розтягуванням;</p> <p>називає види конструкційних матеріалів для виготовлення аплікації;</p> <p>орієнтується у способах розмічання;</p> <p>характеризує матеріали, інструменти для роботи;</p> <p>здійснює механічне з'єднання деталей в аплікації різними способами;</p> <p>виготовляє аплікацію з тканини та нетканих матеріалів;</p> <p>організовує робоче місце;</p> <p>дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p>	<p>розвиток кольорочутливості ока, просторових уявлень, здатності до розпізнавання кольірних станів середовища, емоційного сприймання навколишнього світу кольорів, розвиток дрібної моторики в процесі виконання трудових операцій ручним способом.</p> <p>Особистісний розвиток:</p> <p>формування охайності, розвиток емоційно-естетичного сприймання, відчуття кольорової гами, уміння працювати самостійно й у колективі, формування інтересу до українського народного мистецтва, поваги до культурної спадщини України, її традицій.</p>
--	--	---	--

організація робочого місця. Основи технології виготовлення аплікації з тканини та нетканих матеріалів. Способи

механічного з'єднання деталей в аплікації (зв'язування, зшивання, пришивання, склеювання).

Практична робота.

Виготовлення аплікації з тканини та нетканих матеріалів (фантазійні орнаменти, пейзажі, сільські пейзажі, абстракція).

Планування роботи з виготовлення виробу.

Складання послідовності технологічних операцій. Добір матеріалів та інструментів.

Підготовка тканини-основи до аплікації (розмічання потрібного формату, вирізання, прасування). Копіювання малюнка на основу. Розмічання

деталей на тканинах для аплікації за допомогою шаблону, вирізування деталей з

		<p>тканини, виготовлення аплікації - закріплення деталей аплікації швами «уперед голку», «назад голку», петельний, через край тощо, приклеювання необхідних деталей (шнурів, стрічок), оздоблення аплікації іншими матеріалами (гудзики, камінці, блискітки, пайетки, бісер тощо). Закріплення тканини-основи на картоні за допомогою ниток та клею. Остаточне оформлення та оздоблення виробу.</p> <p>Практична робота.</p> <p>Виготовлення комбінованого виробу-сувеніру з використанням вивчених технік роботи з текстильними матеріалами за вибором і смаком учнів.</p>		
18	7	Особиста гігієна		
		<p>Загартування організму (зарядка, обтирання, сезонний одяг, фізкультурні заняття).</p> <p>Догляд за руками (догляд за</p>	<p>Знає правила загартовування організму, обтирання, дотримання особистої гігієни під час</p>	<p>Пізнавальний розвиток: формування уявлення про санітарно-гігієнічну культуру людини шляхом застосування</p>

		<p>нігтями і шкірою рук). Косметичні засоби для догляду за руками (креми, лосьйони). Добір косметичних засобів (спосіб застосування, термін виготовлення). Догляд за ногами (за нігтями і шкірою ніг). Косметичні засоби для догляду за ногами. Добір косметичних засобів (спосіб застосування).</p>	<p>фізкультурних занять; наявність косметичних засобів; правила догляду за руками, ногами.</p> <p>Уміє добирати косметичні засоби для догляду за шкірою рук і ніг; визначити спосіб застосування косметичних засобів за анотацією на упаковці; мити руки, ноги, стригти нігті.</p>	<p>правил загартовування організму; формування причинно-наслідкових зв'язків в процесі визначення та підбору косметичних засобів догляду за шкірою відповідно їх властивостей та способу використання; розвиток естетичних смаків на прикладі дотримання правил особистої гігієни.</p> <p>Розвиток умінь орієнтування в письмових характеристиках до косметичних засобів</p>
17	4	Родина		
		<p>Склад сім'ї учнів: імена, батькові, вік, місце роботи членів сім'ї. Родина: мати, батько, брат, сестра, бабуся, дід. Особисті стосунки в родині. Походження та значення своїх імен.</p>	<p>Має уявлення про поняття «сім'я», про склад сім'ї, а також про розподіл господарчо-побутових обов'язків між членами сім'ї.</p> <p>Знає склад своєї сім'ї, імена, по батькові близьких родичів; місце роботи й посаду батьків; обов'язки дітей у сім'ї.</p>	<p>Пізнавальний розвиток:</p> <p>Формування уяви про стосунки в родині на основі засвоєння ролі членів сім'ї у родині;</p> <p>Розвиток пізнавального інтересу на основі актуалізації знань про себе, про свою сім'ю, походження та значення своїх</p>

				імен; виховання усвідомленого відношення до членів сім'ї, дбайливого ставлення до старших, відповідального ставлення до виконання своїх обов'язків у родині.
18	6	Культура поведінки		
		<p>Поведінка в кіно, театрі, клубі, залах музею, бібліотеці та інших установах.</p> <p>Поведінка за столом. Користування столовими приборами, серветкою, уміння сидіти за столом та красиво вживати їжу.</p>	<p>Знає правила поведінки у видовищних і культурно-освітніх установах; правила поведінки за столом.</p> <p>Уміє дотримуватися правил поведінки у театрі, клубі, залах музею, читальному залі, бібліотеці тощо;</p> <p>Правильно сидіти за столом, користуватися столовими приборами, серветками.</p>	<p>Пізнавальний розвиток: розширення уяви про місця видовищних та культурно-освітніх установ;</p> <p>Мовленнєвий розвиток: збагачення та розширення активного словника словами привітання, звернення під час спілкування в місцях громадського користування;</p> <p>Формування та відпрацювання навичок користування столовими приборами.</p>
19	10	Догляд за житлом		
		Гігієнічні умови до житлового приміщення і заходи їх забезпечення. Основні правила організації робочого	Знає гігієнічні вимоги до житлового приміщення; правила і послідовність проведення сухого і вологого прибирання;	<p>Пізнавальний розвиток: Розвиток аналітичного сприймання шляхом обстеження і визначення</p>

		<p>місця школяра.</p> <p>Щоденне прибирання квартири (сухе і вологе). Пилосос.</p> <p>Догляд за підлогою залежно від покриття (лак, мастика, олійна фарба, лінолеум). Засоби догляду за підлогою. Догляд за кімнатними рослинами.</p>	<p>користування пилососом; санітарно-гігієнічні вимоги і правила безпеки при роботі з побутовими електроприладами; назви кімнатних рослин, їх розташування у помешканні, періодичність поливу, підкормки.</p> <p>Уміє виконувати сухе, вологе прибирання у приміщенні; чистити килими, книжкові полиці, батареї, доглядати за підлогою залежно від покриття; використовувати побутові хімічні засоби; догляд за квітами.</p>	<p>ступеня забруднення житла та способів його прибирання; формування причинно-наслідкових зв'язків в процесі визначення та засвоєння послідовності етапів прибирання (сухого й вологого); формування елементів самостійності під час виконання подібних або аналогічних вправ з прибирання житла; розвиток наочно-дійового мислення при виборі засобів догляду за підлогою.</p>
20	6	Транспорт		
		<p>Основні транспортні засоби. Користування міським транспортом. Оплата проїзду на всіх видах міського транспорту (разовий, проїзні квитки). Компостування.</p> <p>Найбільш раціональні маршрути пересування в різні точки міста, селища, найближчі</p>	<p>Знає основні наявні в місті, селі транспортні засоби; види міського транспорту; порядок придбання квитків і талонів та компостування талонів (в метро, маршрутному таксі).</p> <p>Уміє вибирати найбільш раціональні маршрути при пересуванні по місту; купувати</p>	<p>Пізнавальний розвиток:</p> <p>розвиток пам'яті шляхом закріплення видів та відповідних назв міського транспорту; формування уявлень про способи користування міським громадським транспортом; формування просторової</p>

		населені пункти.	квитки, талони та компостувати їх.	орієнтації на основі визначення населених пунктів міста, установлення їх відстані, розробки раціонального маршруту; виховання навичок культурної поведінки у громадському транспорті (оплачувати проїзд, поступатися місцем).
21	3	Торгівля		
		<p>Продовольчі та спеціалізовані магазини. Види товарів, їх можлива вартість. Придбання товарів. Ціни. Види упаковок. Розфасовка щодо виду товарів.</p> <p>Екскурсія в спеціалізовані магазини.</p>	<p>Знає основні види продовольчих магазинів, їх відділи; види спеціалізованих магазинів; види й можливу вартість різних товарів; порядок їх придбання; види розфасовки, упаковки.</p> <p>Уміє добирати продукти до вечері з урахуванням різних меню; звертатися до продавця, касира визначати кількість.</p>	<p>Пізнавальний розвиток: розширення уявлень про види спеціалізованих магазинів та їх призначення; розвиток пам'яті шляхом закріплення знань про види продовольчих магазинів, їх відділів та асортименту товарів в них; розвиток пам'яті на основі запам'ятовування вартості продуктів під час їх придбання;</p> <p>Мовленнєвий розвиток: розвиток усного мовлення на прикладі спілкування з працівниками магазину під час вибору товарів та їх оплаті.</p>

22	12	Робота з фарбами. Національний український орнамент в декоративно-художньому малюванні		
		<p>Особливості національного українського орнаменту. Види орнаменту. Орнамент у смузі. Орнамент у колі. Матеріали та інструменти для виконання робіт: гуаш (акварель), палітра, пензлики, папір для малювання.</p> <p>Практична робота. Виконання орнаменту в колі, у смузі. Деталювання орнаменту. Розробка орнаменту за фрагментами. Добір форми орнаменту, його фрагментів. Складання ескізу орнаменту, фарбування орнаменту. Аналіз якості виконаної роботи.</p>	<p>Має уявлення про національний український;</p> <p>знає особливості національного українського орнаменту;</p> <p>розрізняє орнамент у смузі, у колі;</p> <p>добирає матеріали та інструменти для виконання робіт;</p> <p>виконує орнаменту в колі, у смузі;</p> <p>організовує робоче місце;</p> <p>дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p>	<p>Пізнавальний розвиток: розвиток уявлень про принципи декоративного мистецтва (повторення, чергування, симетрію); елементарні виражальні можливості декоративної композиції, а саме: про її організацію в замкненій геометричній фігурі (прямокутнику, квадраті, колі) та про основи техніки стилізації рослинних елементів, порівняння елементів орнаменту між собою за формою, кольором, розташуванням; закріплення прийомів декоративного малювання.</p> <p>Мовленнєвий розвиток: використання назв дій у словесному описі власної діяльності.</p> <p>Сенсомоторний розвиток: розвиток зорово-моторної</p>

				<p>координації, дрібної моторики руки під час закріплення прийомів декоративного малювання.</p> <p>Особистісний розвиток: розвиток інтересу до виробів декоративно-ужиткового мистецтва, розвиток емоційно-естетичного сприймання, відчуття кольорової гами.</p>
23	11	<p>Робота з пластичними матеріалами (пластилін). Технологія виготовлення аплікацій з пластиліну на прозорій основі</p>		
		<p>Пластилін. Його властивості та види (повторення). Особливості виготовлення аплікації з пластиліну на прозорій основі. Матеріали, інструменти та приладдя для роботи: пластилін різних кольорів, скло, стеки, кольорова липка стрічка, картон, клей ПВА, ножиці, контурні малюнки з позначками черговості накладання пластиліну. Правила безпечної роботи з інструментами та</p>	<p>Має уявлення про пластилін, його властивості та види; добирає матеріали, інструменти та приладдя для роботи; розуміє особливості виготовлення аплікації з пластиліну на прозорій основі; виготовляє аплікацію з пластиліну на прозорій основі – склі; організовує робоче місце; дотримується правил</p>	<p>Пізнавальний розвиток: збагачення уявлень про використання пластиліну щодо площинного та об'ємного ліплення.</p> <p>Мовленнєвий розвиток: розвиток зв'язного мовлення на основі визначення змісту композицій.</p> <p>Сенсомоторний розвиток: розвиток просторового орієнтування на основі розташування предметів під час складання композицій,</p>

	<p>матеріалами. Санітарно-гігієнічні вимоги та організація робочого місця.</p> <p>Практичні роботи.</p> <p>Виготовлення аплікації з пластиліну на прозорій основі – склі (заготовки скла необхідної величини робить учитель) – 2-3 вироби (герої мультиплікаційних фільмів). Вибір малюнка для майбутньої аплікації. Підбір пластиліну необхідних кольорів. Підкладання малюнка під скло. Накладання пластиліну на скло в заданій на малюнку черговості. Накладання фону з пластиліну або кольорового картону. Окантовка кольоровою липкою стрічкою.</p> <p>Підсумкове заняття.</p> <p>Виготовлення виробу-сувеніру з використанням вивчених технік роботи з текстильними або пластичними матеріалами за вибором і</p>	<p>безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p>	<p>розвиток дрібної моторики рук.</p> <p>Особистісний розвиток: формування охайності та умінь дотримуватися санітарно-гігієнічних вимог у процесі роботи з пластиліном.</p>
--	--	--	--

		смаком учнів.		
24	4	Догляд за кімнатними рослинами		
		<p>Вирощування квіткових рослин в горщиках розсадним способом. Квіткові рослини, придатні для вирощування в горщиках в ранньовесняний час. Поняття про розсаду. Розрахунок часу посіву насіння для отримання розсади. Вирощування розсади. Умови необхідні для отримання квітучих рослин в горщиках у весняний час. Догляд за рослинами. Інвентар, необхідний для вирощування рослин в горщиках.</p> <p>Практична робота. Підготовка ящиків для посіву насіння, підготовка ґрунту і інвентаря. Заповнення ящиків ґрунтом, посів насіння. Спостереження за сходами, догляд за розсадою. Підготовка горщиків, набивання їх ґрунтом. Висадка розсади в горщики.</p>	<p>Має уявлення про вирощування квіткових рослин в горщиках розсадним способом;</p> <p>визначає квіткові рослини, придатні для вирощування в горщиках в ранньовесняний час;</p> <p>має поняття про розсаду;</p> <p>розраховує час посіву насіння для отримання розсади;</p> <p>створює умови необхідні для отримання квітучих рослин в горщиках у весняний час;</p> <p>добирає інвентар, необхідний для вирощування рослин в горщиках;</p> <p>здійснює підготовку ящиків для посіву насіння та підготовку ґрунту і інвентарю;</p> <p>заповнює ящики ґрунтом;</p> <p>висіває насіння;</p> <p>спостерігає за сходами;</p> <p>доглядає за розсадою;</p> <p>підготовляє горщики,</p>	<p>Пізнавальний розвиток: розширення уявлень про вирощування розсади, розвиток спостережливості, розвиток уявлень про весняні роботи, аналіз, порівняння видів весняних робіт на квітниках. наслідкових зв'язків.</p> <p>Мовленнєвий розвиток: розвиток мовлення шляхом розширення і уточнення активного словника назвами вивчених рослин, розвиток мовлення на основі словесної характеристики видів діяльності.</p> <p>Сенсомоторний розвиток: розвиток дрібної моторики рук на основі висівання насіння, розвиток творчої уяви при сприйманні описової розповіді.</p> <p>Особистісний розвиток: розвиток мотивації</p>

		Догляд за рослинами.	набиває їх ґрунтом; висаджує розсаду в горщики; доглядає за рослинами; організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.	природоохоронної діяльності, працелюбності, відповідальності.
25	8	<i>Підготовка насіння до посіву на розсаду</i>		
		<p>Теоретичні відомості. Умови, необхідні для вирощування розсади з насіння. Суміш ґрунтів, необхідна для вирощування розсади квіткових рослин та її компоненти. Правила приготування суміші ґрунтів у необхідному співвідношенні компонентів.</p> <p>Практичні роботи. Приготування суміші ґрунтів у необхідному співвідношенні компонентів. Заповнення приготованою сумішшю ящиків для розсади.</p>	<p>Називає умови, необхідні для вирощування розсади з насіння; готує суміші ґрунтів у необхідному співвідношенні компонентів за допомогою вчителя; заповнює сумішшю ящики для розсади.</p>	<p>Розвиток мовлення: використання назв компонентів суміші ґрунтів у розгорнутому мовленні, розширення словникового запасу.</p> <p>Пізнавальний розвиток: розширення уявлень про умови вирощування розсади.</p> <p>Особистісний розвиток: формування уважності, спостережливості, охайності.</p>
26	16	<i>Технологія вирощування рослин. Весняні роботи на прищільній ділянці</i>		
		Визначення часу початку	Визначає час початку	Пізнавальний розвиток:

	<p>весняних робіт. Терміни і черговість весняних робіт на квітнику і на ділянці. Правила розпушування зимуючих багаторічників. Ручний інвентар, необхідний для виконання весняних робіт в квітнику. Правила безпечної роботи з інвентарем. Санітарно-гігієнічні вимоги до роботи на ділянці.</p> <p>Практичні роботи. Згрібання сміття, відмерлого за зиму листя з клумб і доріжок. Перше поверхнєве розпушування граблями ірисів, півонії і інших зимуючих багаторічників. Подальші розпушування сапою. Підготовка насіння до висівання (прогрівання його, зволоження, загартування). Висівання підготовленого насіння в ґрунт (по погоді).</p>	<p>весняних робіт; розуміє терміни і черговість весняних робіт на квітнику і на ділянці; знає правила розпушування зимуючих багаторічників; визначає ручний інвентар, необхідний для виконання весняних робіт в квітнику; згрібає сміття, відмерлого за зиму листя з клумб і доріжок; здійснює перше поверхнєве розпушування граблями ірисів, півонії і інших зимуючих багаторічників; розпушує сапою; готує насіння до висівання висіває підготовлене насіння в ґрунт (по погоді); організовує робоче місце; дотримується правил безпечної праці, санітарно-гігієнічних вимог.</p>	<p>розширення уявлень про вирощування розсади, розвиток спостережливості, розвиток уявлень про весняні роботи, аналіз, порівняння видів весняних робіт на квітниках, розвиток логічного мислення при встановленні причинно-наслідкових зв'язків.</p> <p>Мовленнєвий розвиток: розвиток мовлення шляхом розширення і уточнення активного словника назвами вивчених рослин, розвиток мовлення на основі словесної характеристики видів діяльності.</p> <p>Сенсомоторний розвиток: розвиток дрібної моторики рук на основі висівання насіння, розвиток творчої уяви при сприйманні описової розповіді.</p> <p>Особистісний розвиток: розвиток мотивації природоохоронної діяльності, працелюбності,</p>
--	---	---	--

				відповідальності.
27	16	<i>Висівання насіння однорічних рослин (цинії, бальзаміну) у відкритий ґрунт</i>		
		<p>Теоретичні відомості. Однорічні рослини - рослини, що ростуть один рік від весни до осені. Їх коротка характеристика. Вигляд насіння цинії, бальзаміну. Правила посіву у відкритий ґрунт. Оформлення циніями і бальзаміном клумб. Правила безпечної роботи з інструментами.</p> <p>Практичні роботи. Визначення місця цинії та бальзаміну на клумбах. Підготовка рядків для посіву насіння рослин. Полив підготованих рядків із кружки. Посів насіння у підготовані рядки.</p> <p><i>Практичне повторення</i></p>	<p>Називає 2-3 однорічні рослини; характеризує однорічні рослини; дотримується правил безпечної роботи з інструментами; готує рядки для посіву рослин; висіває однорічні рослини у ґрунт.</p>	<p>Розвиток мовлення: використання назв однорічних рослин у розгорнутому мовленні.</p> <p>Пізнавальний розвиток: збагачення уявлень про однорічні квіткові рослини.</p> <p>Особистісний розвиток: формування вмінь самостійно виконувати практичні завдання.</p>

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бочелюк О.І. Кімнатне квітникарство в дошкільному закладі / Бочелюк О.І., Горопаха Н.М. – Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2012. – 240 с.
2. Веремійчик І.М. Трудове навчання. Майстрик і майстринка: Підручник для 2 кл. – Київ: Педагогічна думка, 2002 – 128 с.
3. Веремійчик І.М. Трудове навчання. Майструй і твори: Підручник для 4 кл. – Київ: Педагогічна думка, 2004 – 128 с.
4. Мерсіянова Г.М. Швейна справа: Навчальний посібник для 5-6 кл. доп. школи / Мерсіянова Г.М., Картушина Г.Б., Мозгова Г.Г. – Київ: Освіта, 1992. – 224 с.
5. Програми з трудового навчання для 5-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей (Декоративно-ужиткове мистецтво) / [автор Гаврюш В.О.] – mon.gov.ua 2014.
6. Програми з трудового навчання для 4-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей Мерсіянова Г.М. (Швейна справа) / [автор Мерсіянова Г.М.] – Київ: Поліграфкнига, 2010.
7. Програми з трудового навчання для 4-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей (Квітникарство) / [автор Чеботарьова О.В] – Київ: РНМК, 2009 – 73 с.
8. Програма з трудового навчання для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей / [автор Чеботарьова О.В] – Київ:РНМК, 2010. – 23 с.
9. Чамата Т.М. Легенди України про тварин, птахів і рослин /Чамата Т.М. – Харків: Промінь, 2009. – 240 с.

